

Wijziging van de Regeling luchtverkeersdienstverlening onder meer in verband met aanpassing van de zichtwaarden, de classificatie van luchtverkeersdienstverleningsgebieden en luchtruimwijzigingen

27 juni 2013
Nr. BS2013019105

De Minister van Defensie en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu;

Gelet op de artikelen 3, 10, 42, tweede lid, onder b, 44, derde en achtste lid, en 50, tweede lid, van het Luchtverkeersreglement;

Besluiten:

ARTIKEL I

De Regeling luchtverkeersdienstverlening wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel h, wordt 'AWY L179' vervangen door: L179.
2. In het tweede lid wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel e door een puntkomma een onderdeel toegevoegd, luidende:

f. Eindhoven TMA's.

B

Artikel 18 komt te luiden:

Artikel 18 Classificatie van luchtverkeersdienstverleningsgebieden en bijzondere vliegvoorschriften binnen het luchtverkeersdienstverleningsgebied Amsterdam UTA

1. Voor de luchtverkeersdienstverleningsgebieden in de tabel wordt de aangegeven luchtverkeersdienstverleningsklasse vastgesteld:

Luchtverkeersdienstverleningsgebied	Klasse
Amsterdam UTA	C
Amsterdam CTA's Oost 1, Oost 2, West, Zuid 1 en Zuid 2	A
Nieuw Milligen CTA Noord	A
L179 tussen de meldpunten Dibir en Sorat	B
L179 tussen de meldpunten Helen en Gilti	A
Schiphol TMA's 1, 2, 3, 4, 5 en 6	A
Maastricht TMA 1	D
Maastricht TMA 2	B
Eelde TMA	E
Rotterdam TMA's 1, 2 en 3	E
Nieuw Milligen TMA's A, C en E boven FL 065/FL 095*	B
Nieuw Milligen TMA's A, C en E op of beneden FL 065/FL 095*	E
Nieuw Milligen TMA's B, G1 en G2	E
Nieuw Milligen TMA D boven FL 065	B
Nieuw Milligen TMA D op of beneden FL 065	E
Eindhoven TMA's 1, 2, 3 en 4	C
CTR's Schiphol, Rotterdam, Eelde, Maastricht en Eindhoven	C
CTR's De Kooy, Deelen, Gilze-Rijen, Leeuwarden, De Peel, Twenthe, Volkel, Woensdrecht, Kleine-Brogel en Niederrhein	C**

Luchtverkeersdienstverleningsgebied	Klasse
Overige gebieden	G

* FL 095 van vrijdag 17.00 uur lokale tijd tot en met zondag 24.00 uur lokale tijd en op erkende feestdagen.

** Buiten openstellingstijden wordt er in deze gebieden alleen luchtverkeersinformatie verstrekt.

2. Binnen het luchtverkeersdienstverleningsgebied Amsterdam UTA:
 - a. zijn en-route VFR GAT-vluchten niet toegestaan;
 - b. zijn VFR GAT-vluchten op en beneden FL 285 alleen toegestaan in Temporary Segregated Airspace of een equivalent daarvan, dan wel in geval van specifieke afspraken met de verantwoordelijke luchtverkeersdienstverleningsinstantie;
 - c. worden VFR GAT-vluchten boven FL 285 binnen RVSM-luchtruim uitgevoerd binnen een Temporary Segregated Area of een equivalent daarvan.

C

Artikel 18, eerste lid, komt te luiden:

1. Voor de luchtverkeersdienstverleningsgebieden in de tabel wordt de aangegeven luchtverkeersdienstverleningsklasse vastgesteld:

Luchtverkeersdienstverleningsgebied	Klasse
Amsterdam UTA	C
Amsterdam CTA's Oost 1, Oost 2, West, Zuid 1 en Zuid 2	A
Nieuw Milligen CTA Noord	A
L179 tussen de meldpunten Dibir en Sorat	B
L179 tussen de meldpunten Helen en Gilti	A
Schiphol TMA's 1, 2, 3, 4, 5 en 6	A
Maastricht TMA 1	D
Maastricht TMA 2	B
Eelde TMA	E
Rotterdam TMA's 1, 2 en 3	E
Nieuw Milligen TMA's A, C en E boven FL 065/FL 095*	B
Nieuw Milligen TMA's A, C en E op of beneden FL 065/FL 095*	E
Nieuw Milligen TMA's B, G1 en G2	E
Nieuw Milligen TMA D boven FL 065	B
Nieuw Milligen TMA D op of beneden FL 065	E
Eindhoven TMA's 1, 2, 3 en 4	C
CTR's Schiphol, Rotterdam, Eelde, Maastricht en Eindhoven	C
CTR's De Kooy, Deelen, Gilze-Rijen, Leeuwarden, De Peel, Twenthe, Volkel, Woensdrecht, Kleine-Brogel en Niederrhein	D**
Overige gebieden	G

* FL 095 van vrijdag 17.00 uur lokale tijd tot en met zondag 24.00 uur lokale tijd en op erkende feestdagen.

** Buiten openstellingstijden wordt er in deze gebieden alleen luchtverkeersinformatie verstrekt.

D

Na artikel 18 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 18a Afwijking van de maximum toegestane aangewezen luchtsnelheid voor militaire jachtvliegtuigen

1. Artikel 44, zevende lid, van het Luchtverkeersreglement geldt niet voor militaire jachtvliegtuigen waarvan de minimum luchtsnelheid meer dan 470 km/uur (250 knopen Indicated Air Speed) bedraagt, onder de voorwaarde dat het vliegzicht, uitgezonderd binnen plaatselijke luchtverkeersleidingsgebieden, minimaal 8 km bedraagt.
2. Artikel 50, eerste lid, van het Luchtverkeersreglement geldt niet voor militaire jachtvliegtuigen waarvan de minimum luchtsnelheid meer dan 470 km/uur (250 knopen Indicated Air Speed) bedraagt.

E

Artikel 19 komt te luiden:

Artikel 19 Afwijking minimum vereist vliegzicht

In afwijking van artikel 42 van het Luchtverkeersreglement geldt in luchtverkeersdienstverleningsgebieden met klasse G op of beneden 915 m (3000 ft) AMSL een vliegzicht gelijk aan of groter dan:

- a. 1.500 m voor vluchten die worden uitgevoerd:
 - 1°. met een luchtsnelheid van 260 km/uur (140 knopen Indicated Air Speed) of minder zodat tijdig uitwijken voor ander luchtverkeer en hindernissen mogelijk is; of
 - 2°. tijdens omstandigheden waarin de mogelijkheid van ontmoetingen met ander luchtverkeer normaliter laag is;
- b. 800 m, mits wordt gevlogen met zodanige snelheid dat tijdig uitwijken voor ander luchtverkeer en hindernissen mogelijk is, voor:
 - 1°. militaire helikopters;
 - 2°. luchtvaartuigen van de politie en helikopters die worden ingezet voor het vervoer van traumateams;
 - 3°. helikopters die blijkens een vrijstelling of ontheffing ingevolge artikel 45, vierde of vijfde lid, van het Luchtverkeersreglement, vluchten uitvoeren beneden de minimum VFR-vlieghoogte, voorzover in die vrijstelling of ontheffing geen hogere waarden zijn vastgesteld.

F

In artikel 22 wordt na 'toegestaan' ingevoegd: binnen de uniforme daglichtperiode.

G

De bijlagen C, D, E, F en I, behorende bij de Regeling luchtverkeersdienstverlening, worden vervangen door de bijlagen C, D, E, F en I, zoals opgenomen in de bijlage behorende bij deze regeling.

ARTIKEL II

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van 25 juli 2013 met dien verstande dat:
 - a. artikel I, onder A, B, D en E, terugwerkt tot en met 2 mei 2013,
 - b. artikel I, onder F, terugwerkt tot en met 7 november 2012, en
 - c. artikel I, onder G, terugwerkt tot en met 10 januari 2013.
2. Indien de Staatscourant waarin deze regeling wordt geplaatst, wordt uitgegeven na 24 juli 2013, treedt zij in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst, en werkt zij terug tot en met 25 juli 2013, met dien verstande dat:
 - a. artikel I, onder A, B, D en E, terugwerkt tot en met 2 mei 2013,
 - b. artikel I, onder F, terugwerkt tot en met 7 november 2012, en
 - c. artikel I, onder G, terugwerkt tot en met 10 januari 2013.
3. Artikel I, onder C, treedt in werking met ingang van 17 oktober 2013.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

s-Gravenhage, 27 juni 2013

*De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert.*

*De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
W.J. Mansveld.*

BIJLAGE BEHORENDE BIJ REGELING VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE EN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU TOT WIJZIGING VAN DE REGELING LUCHTVERKEERSDIENSTVERLENING ONDER MEER IN VERBAND MET AANPASSING VAN DE ZICHTWAARDEN, DE CLASSIFICATIE VAN LUCHTVERKEERSDIENSTVERLENINGSGEBIEDEN EN LUCHTRUIMWIJZIGINGEN

Bijlage C behorende bij artikel 3, eerste lid, van de Regeling luchtverkeersdienst-verlening

Luchtverkeersroutes

ENR 3.1-1	d.d. 10 januari 2013	Lower ATS Routes
ENR 3.1-2/11	d.d. 05 april 2012	Lower ATS Routes
ENR 3.1-12	d.d. 06 mei 2010	Lower ATS Routes
ENR 3.1-13	d.d. 05 april 2012	Lower ATS Routes
ENR 3.1-14	d.d. 06 mei 2010	Lower ATS Routes
ENR 3.1-15/21	d.d. 05 april 2012	Lower ATS Routes
ENR 3.1-22	d.d. 28 juni 2012	Lower ATS Routes
ENR 3.1-23	d.d. 05 april 2012	Lower ATS Routes
ENR 3.1-24	d.d. 06 mei 2010	Lower ATS Routes
ENR 3.1-25/26	d.d. 05 april 2012	Lower ATS Routes
ENR 3.1-27	d.d. 07 februari 2013	Lower ATS Routes
ENR 3.1-28/36	d.d. 05 april 2012	Lower ATS Routes
ENR 3.1-37	d.d. 30 mei 2013	Lower ATS Routes
ENR 3.1-38/39	d.d. 05 april 2012	Lower ATS Routes
ENR 3.2-1	d.d. 10 januari 2013	Upper ATS Routes
ENR 3.2-2/8	d.d. 05 april 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-9	d.d. 18 oktober 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-10	d.d. 05 april 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-11	d.d. 10 maart 2011	Upper ATS Routes
ENR 3.2-12/14	d.d. 05 april 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-15/16	d.d. 06 mei 2010	Upper ATS Routes
ENR 3.2-17/18	d.d. 05 april 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-19	d.d. 10 maart 2011	Upper ATS Routes
ENR 3.2-20/24	d.d. 05 april 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-25/26	d.d. 06 mei 2010	Upper ATS Routes
ENR 3.2-27/29	d.d. 05 april 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-30	d.d. 06 mei 2010	Upper ATS Routes
ENR 3.2-31	d.d. 05 april 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-32	d.d. 07 februari 2013	Upper ATS Routes
ENR 3.2-33	d.d. 15 november 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-34/38	d.d. 05 april 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-39	d.d. 30 mei 2013	Upper ATS Routes
ENR 3.2-40/42	d.d. 05 april 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-43	d.d. 11 maart 2010	Upper ATS Routes
ENR 3.2-44/46	d.d. 05 april 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-47	d.d. 05 juni 2008	Upper ATS Routes
ENR 3.2-48	d.d. 05 april 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-49	d.d. 07 maart 2013	Upper ATS Routes
ENR 3.2-50/51	d.d. 05 april 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-52	d.d. 10 maart 2011	Upper ATS Routes
ENR 3.2-53/57	d.d. 05 april 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-58	d.d. 10 maart 2011	Upper ATS Routes
ENR 3.2-59/60	d.d. 05 april 2012	Upper ATS Routes
ENR 3.2-61	d.d. 07 maart 2013	Upper ATS Routes
ENR 6-3.1	d.d. 30 mei 2013	ATS Routes

Bijlage D behorende bij artikel 4 van de Regeling luchtverkeersdienstverlening

Helicopter Main Routes/Helicopter Protection Zones/Helicopter Traffic Zones

ENR 3.4-1	d.d. 10 januari 2013	Helicopter Routes
ENR 3.4-2/3	d.d. 03 mei 2012	Helicopter Routes
ENR 3.4-4/8	d.d. 15 november 2012	Helicopter Routes
ENR 3.4-9	d.d. 20 december 2007	Helicopter Routes
ENR 3.4-10/12	d.d. 03 mei 2012	Helicopter Routes
ENR 3.4-13	d.d. 22 november 2007	Helicopter Routes
ENR 3.4-14/19	d.d. 03 mei 2012	Helicopter Routes
ENR 3.4-20	d.d. 22 november 2007	Helicopter Routes
ENR 3.4-21	d.d. 23 november 2006	Helicopter Routes
ENR 3.4-22/23	d.d. 03 mei 2012	Helicopter Routes
ENR 6-3.3	d.d. 03 mei 2012	North Sea Operations

Bijlage E behorende bij de artikelen 5, vierde en vijfde lid, en 16, tweede lid, van de Regeling luchtverkeersdienstverlening

Plaatselijke luchtverkeersleidingsgebieden

AD 2.EHAM-8	d.d. 09 februari 2012	EHAM AD 2.17 ATS Airspace
AD 2.EHBK-5	d.d. 02 mei 2013	EHBK AD 2.17 ATS Airspace
AD 2.EHEH-4	d.d. 04 april 2013	EHEH AD 2.17 ATS Airspace
AD 2.EHGG-5	d.d. 02 mei 2013	EHGG AD 2.17 ATS Airspace
AD 2.EHKD-5	d.d. 25 augustus 2011	EHKD AD 2.17 ATS Airspace
AD 2.EHRD-6	d.d. 26 juli 2012	EHRD AD 2.17 ATS Airspace
ENR 2.1-11	d.d. 04 april 2013	Deelen control Zone
ENR 2.1-11	d.d. 04 april 2013	De Peel control Zone
ENR 2.1-12	d.d. 04 april 2013	Gilze-Rijen control Zone
ENR 2.1-12	d.d. 04 april 2013	Leeuwarden control Zone
ENR 2.1-12	d.d. 04 april 2013	Kleine-Brogel control Zone 2
ENR 2.1-12	d.d. 04 april 2013	Niederrhein control Zone
ENR 2.1-13	d.d. 04 april 2013	Volkel control Zone
ENR 2.1-13	d.d. 04 april 2013	Woensdrecht control Zone

Bijlage F behorende bij artikel 7, tweede en derde lid, van de Regeling luchtverkeersdienstverlening

Aerodrome Traffic Zones

ENR 5.1-09/11	d.d. 30 mei 2013	Aerodrome Traffic Zones
---------------	------------------	-------------------------

Bijlage I behorende bij artikel 23a van de Regeling luchtverkeersdienstverlening

Luchthaven Ameland (EHAL)

AD 2.EHAL-4	d.d. 15 november 2012	Flight procedures
AD 2.EHAL-VAC	d.d. 07 maart 2013	Visual approach chart

Luchthaven Schiphol (EHAM)

AD 2.EHAM-20/22	d.d. 02 mei 2013	Noise abatement procedures
AD 2.EHAM-23/37	d.d. 02 mei 2013	Instrument departure procedures Schiphol Airport
AD 2.EHAM-38/46	d.d. 02 mei 2013	Instrument approach procedures Schiphol Airport
AD 2.EHAM-47/48	d.d. 02 mei 2013	VFR flight procedures Schiphol Airport
AD 2.EHAM-SID-OVERVIEW	d.d. 31 mei 2012	Standard instrument departure chart
AD 2.EHAM-SID-04	d.d. 22 september 2011	Standard instrument departure chart RWY 04
AD 2.EHAM-SID-06	d.d. 22 september 2011	Standard instrument departure chart RWY 06
AD 2.EHAM-SID-SUP-06	d.d. 20 oktober 2011	Standard instrument departure chart RWY 06 supplementary
AD 2.EHAM-SID-09	d.d. 22 september 2011	Standard instrument departure chart RWY 09
AD 2.EHAM-SID-18C	d.d. 22 september 2011	Standard instrument departure chart RWY 18C
AD 2.EHAM-SID-18L	d.d. 22 september 2011	Standard instrument departure chart RWY 18L
AD 2.EHAM-SID-22	d.d. 22 september 2011	Standard instrument departure chart RWY 22
AD 2.EHAM-SID-24	d.d. 05 april 2012	Standard instrument departure chart RWY 24
AD 2.EHAM-SID-27	d.d. 22 september 2011	Standard instrument departure chart RWY 27
AD 2.EHAM-SID-36C	d.d. 22 september 2011	Standard instrument departure chart RWY 36C
AD 2.EHAM-SID-36L	d.d. 22 september 2011	Standard instrument departure chart RWY 36L
AD 2.EHAM-SID-SUP-36L	d.d. 22 september 2011	Standard instrument departure chart RWY 36L supplementary
AD 2.EHAM-STAR.1	d.d. 31 mei 2012	Standard arrival chart
AD 2.EHAM-STAR.2	d.d. 31 mei 2012	Standard arrival chart
AD 2.EHAM-IAC-06.1	d.d. 05 april 2012	Instrument approach chart RWY 06 ILS/DME
AD 2.EHAM-IAC-06.2	d.d. 05 april 2012	Instrument approach chart RWY 06 RNAV night transitions
AD 2.EHAM-IAC-06.3	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 06 NDB/DME
AD 2.EHAM-IAC-09.1	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 09 VOR/DME
AD 2.EHAM-IAC-18C.1	d.d. 15 december 2011	Instrument approach chart RWY 18C ILS/DME
AD 2.EHAM-IAC-18C.2	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 18C NDB/DME
AD 2.EHAM-IAC-18C.3	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 18C SRE
AD 2.EHAM-IAC-18R.1	d.d. 15 december 2011	Instrument approach chart RWY 18R ILS/DME
AD 2.EHAM-IAC-18R.2	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 18R RNAV night transitions
AD 2.EHAM-IAC-18R.3	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 18R VOR/DME AMS
AD 2.EHAM-IAC-18R.4	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 18R SRE
AD 2.EHAM-IAC-22.1	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 22 ILS/DME
AD 2.EHAM-IAC-22.2	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 22 COPTER ILS/DME
AD 2.EHAM-IAC-22.3	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 22 SRE
AD 2.EHAM-IAC-24.1	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 24 VOR/DME PAM
AD 2.EHAM-IAC-27.1	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 27 ILS/DME
AD 2.EHAM-IAC-27.2	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 27 VOR/DME
AD 2.EHAM-IAC-27.3	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 27 SRE
AD 2.EHAM-IAC-36C.1	d.d. 15 december 2011	Instrument approach chart RWY 36C ILS/DME
AD 2.EHAM-IAC-36C.2	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart RWY 36C VOR/DME
AD 2.EHAM-IAC-36R.1	d.d. 05 april 2012	Instrument approach chart RWY 36R ILS/DME
AD 2.EHAM-IAC-36R.2	d.d. 05 april 2012	Instrument approach chart RWY 36R NDB/DME

AD 2.EHAM-IAC-36R.3	d.d. 05 april 2012	Instrument approach chart RWY 36R SRE
AD 2.EHAM-IAC-MISC	d.d. 22 september 2011	Instrument approach chart SRE
AD 2.EHAM-VAC.1	d.d. 07 maart 2013	Visual approach chart
AD 2.EHAM-VAC.2	d.d. 22 september 2011	Visual approach chart VFR traffic circuits
Luchthaven Budel (EHBD)		
AD 2.EHBD-5	d.d. 07 februari 2013	Instrument departure procedures Budel/Kempen Airport
AD 2.EHBD-6/9	d.d. 07 maart 2013	Instrument departure procedures Budel/Kempen Airport
AD 2.EHBD-9	d.d. 07 maart 2013	Instrument approach procedures Budel/Kempen Airport
AD 2.EHBD-10/11	d.d. 07 februari 2013	Instrument approach procedures Budel/Kempen Airport
AD 2.EHBD-11	d.d. 07 februari 2013	VFR flight procedures Budel/Kempen Airport
AD 2.EHBD-12	d.d. 07 februari 2013	VFR flight procedures Budel/Kempen Airport
AD 2.EHBD-SID-OVERVIEW	d.d. 07 februari 2013	Standard instrument departure chart
AD 2.EHBD-SID-03	d.d. 07 februari 2013	Standard instrument departure chart RWY 03
AD 2.EHBD-SID-21	d.d. 07 februari 2013	Standard instrument departure chart RWY 21
AD 2.EHBD-STAR	d.d. 07 februari 2013	Standard arrival chart
AD 2.EHBD-IAC-21	d.d. 07 februari 2013	Instrument approach chart RWY 21 RNAV (GNSS)
AD 2.EHBD-VAC.1	d.d. 04 april 2013	Visual approach chart
AD 2.EHBD-VAC.2	d.d. 07 februari 2013	Visual approach chart VFR traffic circuits
Luchthaven Maastricht Aachen (EHBK)		
AD 2.EHBK-7	d.d. 26 juli 2012	Instrument departure procedures Maastricht Aachen Airport
AD 2.EHBK-8	d.d. 04 april 2013	Instrument departure procedures Maastricht Aachen Airport
AD 2.EHBK-9/10	d.d. 26 juli 2012	Instrument departure procedures Maastricht Aachen Airport
AD 2.EHBK-10	d.d. 26 juli 2012	Instrument approach procedures Maastricht Aachen Airport
AD 2.EHBK-11	d.d. 28 juni 2012	Instrument approach procedures Maastricht Aachen Airport
AD 2.EHBK-12	d.d. 26 juli 2012	Instrument approach procedures Maastricht Aachen Airport
AD 2.EHBK-13	d.d. 28 juni 2012	Instrument approach procedures Maastricht Aachen Airport
AD 2.EHBK-14/17	d.d. 26 juli 2012	Instrument approach procedures Maastricht Aachen Airport
AD 2.EHBK-18/19	d.d. 02 mei 2013	VFR flight procedures Maastricht Aachen Airport
AD 2.EHBK-SID-OVERVIEW	d.d. 28 juni 2012	Standard instrument departure chart
AD 2.EHBK-SID-03	d.d. 28 juni 2012	Standard instrument departure chart RWY 03
AD 2.EHBK-SID-21	d.d. 20 september 2012	Standard instrument departure chart RWY 21
AD 2.EHBK-STAR.1	d.d. 28 juni 2012	Standard arrival chart
AD 2.EHBK-STAR.2	d.d. 28 juni 2012	Standard arrival chart
AD 2.EHBK-IAC-03.1	d.d. 18 oktober 2012	Instrument approach chart RWY 03 ILS/DME and BEMTI approach
AD 2.EHBK-IAC-03.2	d.d. 18 oktober 2012	Instrument approach chart RWY 03 BAXIM, BOBMO, MODRU, OLNO, RUMER and OSGOS RNAV transitions ILS/DME
AD 2.EHBK-IAC-03.3	d.d. 18 oktober 2012	Instrument approach chart RWY 03 NDB/DME and BEMTI approach
AD 2.EHBK-IAC-21.1	d.d. 18 oktober 2012	Instrument approach chart RWY 21 ILS/DME
AD 2.EHBK-IAC-21.2	d.d. 18 oktober 2012	Instrument approach chart RWY 21 BAXIM, BOBMO, MODRU, OLNO, RUMER and OSGOS RNAV transitions
AD 2.EHBK-IAC-21.3	d.d. 18 oktober 2012	Instrument approach chart RWY 21 NDB/DME
AD 2.EHBK-VAC.1	d.d. 18 oktober 2012	Visual approach chart
AD 2.EHBK-VAC.2	d.d. 30 mei 2013	Visual approach chart VFR traffic circuits
Luchthaven Drachten (EHDR)		
AD 2.EHDR-4	d.d. 10 januari 2013	VFR Flight procedures and regulations
AD 2.EHDR-VAC	d.d. 07 maart 2013	Visual approach chart
Luchthaven (MIL) Eindhoven (EHEH)		
AD 2.EHEH-6/10	d.d. 30 mei 2013	Instrument departure procedures Eindhoven Airport
AD 2.EHEH-10/14	d.d. 30 mei 2013	Instrument approach procedures Eindhoven Airport
AD 2.EHEH-14/16	d.d. 30 mei 2013	VFR flight procedures and regulations Eindhoven Airport
AD 2.EHEH-SID-OVERVIEW	d.d. 30 mei 2013	Standard instrument departure chart
AD 2.EHEH-SID-03	d.d. 30 mei 2013	Standard instrument departure chart RWY 03
AD 2.EHEH-SID-21	d.d. 30 mei 2013	Standard instrument departure chart RWY 21
AD 2.EHEH-STAR.1	d.d. 30 mei 2013	Standard arrival chart
AD 2.EHEH-STAR.2	d.d. 30 mei 2013	Standard arrival chart – only from EBAW, EBBR, EHAM, EHGG, EHLE, EHRD and EHTW
AD 2.EHEH-IAC-03.1	d.d. 30 mei 2013	Instrument approach chart RWY 03 ILS/DME Y
AD 2.EHEH-IAC-03.2	d.d. 30 mei 2013	Instrument approach chart RWY 03 NDB/DME
AD 2.EHEH-IAC-21.1	d.d. 30 mei 2013	Instrument approach chart RWY 21 ILS/DME Y
AD 2.EHEH-IAC-21.2	d.d. 30 mei 2013	Instrument approach chart RWY 21 NDB/DME
AD 2.EHEH-VAC.1	d.d. 30 mei 2013	Visual approach chart
AD 2.EHEH-VAC.2	d.d. 30 mei 2013	Visual approach chart VFR traffic circuits
Luchthaven Eelde (EHGG)		
AD 2.EHGG-7	d.d. 02 mei 2013	Instrument departure procedures Eelde Airport
AD 2.EHGG-8	d.d. 23 augustus 2012	Instrument departure procedures Eelde Airport
AD 2.EHGG-9	d.d. 26 juli 2012	Instrument departure procedures Eelde Airport

AD 2.EHGG-10	d.d. 23 augustus 2012	Instrument departure procedures Eelde Airport
AD 2.EHGG-11	d.d. 26 juli 2012	Instrument departure procedures Eelde Airport
AD 2.EHGG-11	d.d. 26 juli 2012	Instrument approach procedures Eelde Airport
AD 2.EHGG-12	d.d. 09 februari 2012	Instrument approach procedures Eelde Airport
AD 2.EHGG-13	d.d. 28 juni 2012	Instrument approach procedures Eelde Airport
AD 2.EHGG-14	d.d. 09 februari 2012	Instrument approach procedures Eelde Airport
AD 2.EHGG-15	d.d. 18 oktober 2012	Instrument approach procedures Eelde Airport
AD 2.EHGG-16	d.d. 18 oktober 2012	VFR flight procedures Eelde Airport
AD 2.EHGG-17	d.d. 30 mei 2013	VFR flight procedures Eelde Airport
AD 2.EHGG-18	d.d. 02 mei 2013	VFR flight procedures Eelde Airport
AD 2.EHGG-SID-OVERVIEW	d.d. 26 juli 2012	Standard instrument departure chart
AD 2.EHGG-SID-05	d.d. 02 mei 2013	Standard instrument departure chart RWY 05
AD 2.EHGG-SID-23	d.d. 26 juli 2012	Standard instrument departure chart RWY 23
AD 2.EHGG-STAR	d.d. 26 juli 2012	Standard arrival chart
AD 2.EHGG-IAC-05.1	d.d. 02 mei 2013	Instrument approach chart RWY 05 VOR/DME
AD 2.EHGG-IAC-05.2	d.d. 02 mei 2013	Instrument approach chart RWY 05 NDB/DME
AD 2.EHGG-IAC-23.1	d.d. 26 juli 2012	Instrument approach chart RWY 23 ILS/DME
AD 2.EHGG-IAC-23.2	d.d. 26 juli 2012	Instrument approach chart RWY 23 TOLKO APCH ILS/DME
AD 2.EHGG-IAC-23.3	d.d. 26 juli 2012	Instrument approach chart RWY 23 VOR/DME
AD 2.EHGG-IAC-23.4	d.d. 26 juli 2012	Instrument approach chart RWY 23 NDB/DME
AD 2.EHGG-IAC-MISC	d.d. 26 juli 2012	Instrument approach chart all RWYs SRE
AD 2.EHGG-VAC.1	d.d. 02 mei 2013	Visual approach chart
AD 2.EHGG-VAC.2	d.d. 02 mei 2013	Visual approach chart VFR traffic circuits RWY 01/19
AD 2.EHGG-VAC.3	d.d. 02 mei 2013	Visual approach chart VFR traffic circuits RWY 05/23
AD 2.EHGG-VAC.4	d.d. 04 april 2013	Visual approach chart VFR traffic circuits Joining Procedures RWY 05
AD 2.EHGG-VAC.5	d.d. 04 april 2013	Visual approach chart VFR traffic circuits Joining Procedures RWY 23

Luchthaven Hoogeveen (EHHO)

AD 2.EHHO-4	d.d. 10 april 2008	Flight procedures
AD 2.EHHO-VAC	d.d. 07 maart 2013	Visual approach chart

Luchthaven Hilversum (EHHV)

AD 2.EHHV-4	d.d. 12 maart 2009	Flight procedures
AD 2.EHHV-VAC.1	d.d. 07 maart 2013	Visual approach chart RWY 07/25 and 18/36
AD 2.EHHV-VAC.2	d.d. 07 maart 2013	Visual approach chart RWY 13/31

Luchthaven (MIL) De Kooy (EHKD)

AD 2.EHKD-6/8	d.d. 18 november 2010	Departure procedures De Kooy Aerodrome (MIL)
AD 2.EHKD-8	d.d. 18 november 2010	Initial approach procedures De Kooy Aerodrome (MIL)
AD 2.EHKD-9	d.d. 18 oktober 2012	Initial approach procedures De Kooy Aerodrome (MIL)
AD 2.EHKD-9/10	d.d. 18 oktober 2012	VFR flight procedures
AD 2.EHKD-SID-03.1	d.d. 18 oktober 2012	Standard instrument departure chart RWY 03 COPTER
AD 2.EHKD-SID-03.2	d.d. 18 oktober 2012	Standard instrument departure chart RWY 03 COPTER
AD 2.EHKD-SID-21.1	d.d. 18 oktober 2012	Standard instrument departure chart RWY 21 COPTER
AD 2.EHKD-SID-21.2	d.d. 18 oktober 2012	Standard instrument departure chart RWY 21 COPTER
AD 2.EHKD-STAR	d.d. 13 december 2012	Standard arrival chart COPTER
AD 2.EHKD-IAC-03.1	d.d. 18 oktober 2012	Instrument approach chart RWY 03 VOR/DME
AD 2.EHKD-IAC-03.2	d.d. 18 oktober 2012	Instrument approach chart RWY 03 COPTER VOR/DME
AD 2.EHKD-IAC-21.1	d.d. 18 oktober 2012	Instrument approach chart RWY 21 ILS
AD 2.EHKD-IAC-21.2	d.d. 18 oktober 2012	Instrument approach chart RWY 21 VOR/DME
AD 2.EHKD-IAC-MISC	d.d. 18 oktober 2012	Instrument approach chart RWY 03/21 SRE
AD 2.EHKD-VAC	d.d. 18 oktober 2012	Visual approach chart

Luchthaven Lelystad (EHLE)

AD 2.EHLE-6	d.d. 18 oktober 2012	Instrument departure procedures Lelystad Aerodrome
AD 2.EHLE-7	d.d. 13 december 2012	Instrument departure procedures Lelystad Aerodrome
AD 2.EHLE-8	d.d. 20 september 2012	Instrument departure procedures Lelystad Aerodrome
AD 2.EHLE-8/9	d.d. 20 september 2012	Instrument approach procedures Lelystad Aerodrome
AD 2.EHLE-9	d.d. 20 september 2012	VFR flight procedures Lelystad Aerodrome
AD 2.EHLE-10	d.d. 18 oktober 2012	VFR flight procedures Lelystad Aerodrome
AD 2.EHLE-SID-OVERVIEW	d.d. 20 september 2012	Standard instrument departure chart
AD 2.EHLE-SID-05	d.d. 20 september 2012	Standard instrument departure chart RWY 05
AD 2.EHLE-SID-23	d.d. 20 september 2012	Standard instrument departure chart RWY 23
AD 2.EHLE-STAR	d.d. 20 september 2012	Standard arrival chart
AD 2.EHLE-IAC-05.1	d.d. 20 september 2012	Instrument approach chart RWY 05 NDB/DME
AD 2.EHLE-IAC-05.2	d.d. 20 september 2012	Instrument approach chart RWY 05 NDB
AD 2.EHLE-IAC-23.1	d.d. 20 september 2012	Instrument approach chart RWY 23 NDB/DME
AD 2.EHLE-IAC-23.2	d.d. 20 september 2012	Instrument approach chart RWY 23 NDB
AD 2.EHLE-VAC	d.d. 20 september 2012	Visual approach chart

Luchthaven Midden-Zeeland (EHMZ)

AD 2.EHMZ-4	d.d. 14 februari 2008	Flight procedures
AD 2.EHMZ-VAC.1	d.d. 03 mei 2012	Visual approach chart RWY 09
AD 2.EHMZ-VAC.2	d.d. 03 mei 2012	Visual approach chart RWY 27

Luchthaven Rotterdam (EHRD)

AD 2.EHRD-8	d.d. 08 maart 2012	Instrument departure procedures Rotterdam Airport
AD 2.EHRD-9/12	d.d. 09 februari 2012	Instrument departure procedures Rotterdam Airport
AD 2.EHRD-12/14	d.d. 09 februari 2012	Instrument approach procedures Rotterdam Airport
AD 2.EHRD-14	d.d. 09 februari 2012	VFR flight procedures Rotterdam Airport
AD 2.EHRD-15	d.d. 05 april 2012	VFR flight procedures Rotterdam Airport
AD 2.EHRD-16	d.d. 09 februari 2012	VFR flight procedures Rotterdam Airport
AD 2.EHRD-SID-OVERVIEW	d.d. 31 mei 2012	Standard instrument departure chart
AD 2.EHRD-SID-06	d.d. 09 februari 2012	Standard instrument departure chart RWY 06
AD 2.EHRD-SID-24	d.d. 09 februari 2012	Standard instrument departure chart RWY 24
AD 2.EHRD-STAR	d.d. 31 mei 2012	Standard arrival chart
AD 2.EHRD-IAC-06.1	d.d. 09 februari 2012	Instrument approach chart RWY 06 ILS/DME
AD 2.EHRD-IAC-06.2	d.d. 09 februari 2012	Instrument approach chart RWY 06 VOR/DME
AD 2.EHRD-IAC-24.1	d.d. 09 februari 2012	Instrument approach chart RWY 24 ILS/DME
AD 2.EHRD-IAC-24.2	d.d. 09 februari 2012	Instrument approach chart RWY 24 VOR/DME
AD 2.EHRD-VAC.1	d.d. 07 maart 2013	Visual approach chart
AD 2.EHRD-VAC.2	d.d. 28 juni 2012	Visual approach chart VFR traffic circuits radio equipped light aircraft
AD 2.EHRD-VAC.3	d.d. 28 juni 2012	Visual approach chart VFR training circuits

Luchthaven Seppe (EHSE)

AD 2.EHSE-4	d.d. 10 april 2008	Flight procedures
AD 2.EHSE-VAC	d.d. 07 maart 2013	Visual approach chart

Luchthaven Stadskanaal (EHST)

AD 2.EHST-2/3	d.d. 10 januari 2013	Flight procedures
AD 2.EHST-VAC	d.d. 07 maart 2013	Visual approach chart

Luchthaven Teuge (EHTE)

AD 2.EHTE-5/6	d.d. 17 november 2011	Flight procedures
AD 2.EHTE-VAC	d.d. 17 november 2011	Visual approach chart

Luchthaven Terlet (EHTL)

AD 2.EHTL-VAC	d.d. 31 mei 2012	Visual approach chart
---------------	------------------	-----------------------

Luchthaven Enschede (EHTW)

AD 2.EHTW-5	d.d. 11 maart 2010	Instrument departure procedures Enschede/Twenthe
AD 2.EHTW-6	d.d. 26 augustus 2010	Instrument departure procedures Enschede/Twenthe
AD 2.EHTW-6	d.d. 26 augustus 2010	Instrument approach procedures Enschede/Twenthe
AD 2.EHTW-7/8	d.d. 29 juli 2010	Instrument approach procedures Enschede/Twenthe
AD 2.EHTW-9	d.d. 11 maart 2010	VFR flight procedures Enschede/Twenthe
AD 2.EHTW-SID-OVERVIEW	d.d. 11 maart 2010	Standard instrument departure chart
AD 2.EHTW-SID-06	d.d. 11 maart 2010	Standard instrument departure chart RWY 06
AD 2.EHTW-SID-24	d.d. 11 maart 2010	Standard instrument departure chart RWY 24
AD 2.EHTW-STAR	d.d. 20 november 2008	Standard arrival chart
AD 2.EHTW-IAC-06.1	d.d. 20 november 2008	Instrument approach chart RWY 06 NDB/DME
AD 2.EHTW-IAC-06.2	d.d. 20 november 2008	Instrument approach chart RWY 06 SRE
AD 2.EHTW-IAC-24.1	d.d. 20 november 2008	Instrument approach chart RWY 24 NDB/DME
AD 2.EHTW-IAC-24.2	d.d. 20 november 2008	Instrument approach chart RWY 24 SRE
AD 2.EHTW-VAC.1	d.d. 31 mei 2012	Visual approach chart
AD 2.EHTW-VAC.2	d.d. 31 mei 2012	Visual approach chart VFR traffic circuits

Luchthaven Texel (EHTX)

AD 2.EHTX-4	d.d. 15 november 2012	Flight procedures
AD 2.EHTX-VAC	d.d. 03 mei 2012	Visual approach chart

Helihaven Amsterdam Heliport (EHHA)

AD 3.EHHA-1	d.d. 10 januari 2013	Flight procedures
AD 3.EHHA-2	d.d. 28 juli 2011	Flight procedures
AD 3.EHHA-VAC	d.d. 08 maart 2012	Visual approach chart

TOELICHTING

De wijziging van de Regeling luchtverkeersdienstverlening strekt tot verduidelijking van de regelgeving op het gebied van luchtruimclassificatie en vliegzihtvoorschriften.

De huidige luchtruimclassificatie van alle Nederlandse militaire control zones (CTR's) en die van boven Nederlands grondgebied gelegen buitenlandse CTR's is classificatie C. Deze classificatie C verplicht er toe dat IFR-luchtverkeer wordt gesepareerd van VFR-luchtverkeer.

De militaire operaties in een Nederlandse militaire CTR worden echter gekenmerkt door een intensieve vermenging van VFR- en IFR-luchtverkeer waarbij de separatiernorm die klasse C vereist, leidt tot inefficiënt luchtruimgebruik en beperking van de mogelijkheid tot uitoefening van het operationele luchtverkeersleidingconcept in de CTR.

Door de classificatie van C te wijzigen naar D wordt het gelijktijdig opereren van VFR- en IFR-luchtverkeer binnen het huidige operationele concept met de in het besluit voorgestelde wijziging binnen de CTR's van De Kooy, Deelen, Gilze-Rijen, Leeuwarden, De Peel, Twenthe, Volkel en Woensdrecht beter mogelijk. Tevens wordt de luchtruimclassificatie van de boven Nederlands grondgebied gelegen delen van de CTR's van Niederrhein (D) en Kleine-Brogel (B) geharmoniseerd met het buitenlandse deel van die CTR's door de wijziging van C naar D. Deze wijziging wordt in overleg met de desbetreffende Air Navigation Service Providers (ANSP's) doorgevoerd en zal op 17 oktober 2013 in werking treden.

Met de wijziging van de luchtruimclassificatie van genoemde militaire CTR's wordt uitvoering gegeven aan actiepoint 5.4.4 van het in de beleidsagenda van de Luchtruimvisie aangekondigde traject van harmonisatie luchtruimclassificatie.

Vanwege het intensieve civiele IFR-luchtverkeer blijft voor de vliegbasis Eindhoven de luchtruimclassificatie C gehandhaafd.

In februari 2007 is artikel 42 (Zichtweersomstandigheden) van het Luchtverkeersreglement gewijzigd. Deze wijziging heeft echter geen effect gehad voor de uitvoering van VFR-vluchten, omdat artikel 18 (Classificatie van luchtverkeersdienstverleningsgebieden) van de Regeling luchtverkeersdienstverlening, waarin gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid die het Luchtverkeersreglement zelf biedt om bij regeling andere waarden vast te stellen, niet overeenkomstig is gewijzigd. Hierdoor wijkt de regelgeving in Nederland af van de normen van ICAO en de uitvoeringsverordening (EU) nr. 923/2012 van de Commissie van 26 september 2012 tot vaststelling van gemeenschappelijke luchtverkeersregels en operationele bepalingen betreffende luchtvaartnavigatiediensten en -procedures en tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 1035/2011 en Verordeningen (EG) nr. 1265/2007, (EG) nr. 1794/2006, (EG) nr. 730/2006, (EG) nr. 1033/2006 en (EU) nr. 255/2010 (PbEU L281) – de zogenaamde Standardized European Rules of the Air (SERA) – die uiterlijk 4 december 2014 in Nederland van kracht zullen worden. Dit leidt tot verwarring bij luchtruimgebruikers. Bij een zichtwaarde van minder dan 8 km mogen geen VFR-vluchten worden uitgevoerd door al het luchtverkeer, terwijl de internationale regels en het Luchtverkeersreglement aangeven dat een zichtwaarde van 5 km de algemene grens is.

Het nieuwe artikel 18 bevat niet langer een uitzondering op de zichtwaarden zoals opgenomen in artikel 42 van het Luchtverkeersreglement, maar geeft enkel de classificatie van de verschillende luchtverkeersdienstverleningsgebieden weer. Wel zijn in het nieuwe artikel 18a de afwijkingen van de maximum toegestane aangewezen luchtsnelheid, zoals vastgesteld in artikel 44, zevende lid, en artikel 50, eerste lid, van het Luchtverkeersreglement voor militaire jachtvliegtuigen opgenomen, terwijl in artikel 19, aanhef juncto onderdeel a, andere waarden van het minimum vereiste vliegziht, dan vastgesteld in artikel 42, eerste lid, van het Luchtverkeersreglement zijn vermeld. Deze uitzonderingen zijn in lijn met de uitzonderingen die SERA toelaat.

Door toevoeging van de Eindhoven TMA's in de tabel van artikel 18 moest ook artikel 2 worden gewijzigd.

In artikel 19, aanhef juncto onderdeel a, 2°, wordt gesproken van omstandigheden waarin de mogelijkheid van ontmoetingen met ander luchtverkeer normaliter laag is. Daarbij moet worden gedacht aan 'luchtwerk' en een laag verkeersvolume.

Het Luchtverkeersreglement verbiedt VFR vluchten uit te voeren buiten de uniforme daglichtperiode (UDP). In de Vrijstellingregeling LVR wordt voor een aantal specifieke vluchten vrijstelling verleend van dit verbod. Het instellen van de VFR-area voor Lelystad waarbij in een deel van de Schiphol TMA 1 VFR mag worden gevlogen, is uit veiligheidsoverwegingen enkel en alleen bedoeld voor gebruik binnen UDP. Tot op heden werd dit via een NOTAM aan luchtvaardenden bekendgemaakt. Onderdeel F (wijziging UDP van artikel 22) beperkt het gebruik van dit gebied expliciet tot binnen UDP. Dit onderdeel

werkt terug tot en met 7 november 2012 om de afgegeven NOTAMs te ondervangen.

Ten slotte worden de bijlagen bij de Regeling luchtverkeersdienstverlening, die de juridische basis bevatten voor de luchtvaartpublicaties, aangepast om aanpassingen in de luchtvaartgids een grondslag te geven. Aangezien in de praktijk al volgens de aanpassingen in de luchtvaartgids wordt gevlogen, wordt aan de aanpassingen terugwerkende kracht tot en met 10 januari 2013 verleend. Het merendeel van deze aanpassingen is slechts redactioneel van aard, de overige aanpassingen worden hieronder toegelicht.

1. Luchtruimstructuur aanpassing Maastricht – Liège

In de praktijk is gebleken dat de bestaande luchtruimstructuur op de grens tussen de Maastricht CTR en een ongecontroleerde VFR-corridor in Belgisch luchtruim onvoldoende ruimte biedt voor het vliegen van de ILS-naderingen voor baan 03 van Maastricht Aachen Airport. Uit onderzoek is gebleken dat een luchtruimaanpassing waarbij de huidige Maastricht CTR en TMA worden uitgebreid tot boven Belgisch grondgebied een eerste stap is om te komen tot een afdoende oplossing. In een nauw Belgisch-Nederlands samenwerkingsverband is een ontwerp gemaakt voor de benodigde luchtruim-aanpassing dat heeft geleid tot een uitbreiding van de Maastricht CTR en TMA in Belgisch luchtruim, delegatie van luchtverkeersdienstverlening boven het Nederlands deel van het luchtruim boven Eijsden naar de Belgische luchtvaartnavigatiedienstverleners en het creëren van een meer rechte gemeenschappelijke ATC-sectorgrens aan de zuidgrens van Limburg en dus aanpassing van de Maastricht TMA-grens. Betrokken luchtvaartgebruikers zijn via de vertegenwoordigende organisaties in een vroeg stadium op de hoogte gebracht. Tevens is door de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) een uitgebreide en actieve communicatie gevoerd, ondersteund door diverse publicaties.

2. Aanpassing Eindhoven TMA

In verband met een toenemend aantal incidenten tussen VFR- en IFR-verkeer in de omgeving van Eindhoven is besloten de luchtruimstructuur rondom de luchthaven zodanig aan te passen dat de luchtverkeersveiligheid aanzienlijk zal verbeteren. De TMA Eindhoven is ontworpen als een 'upside down wedding-cake' die bestaat uit verschillende deelgebieden met luchtruimclassificatie C, zodat zowel het grotere verkeer als de General Aviation rondom Eindhoven zo goed mogelijk kunnen worden geacommodeerd. Tevens worden de voorwaarden geschapen voor de uitvoering van de Continuous Descent Operations, zoals die zijn afgesproken tijdens het 'Alders-overleg'.

3. Baannummerwijziging Eindhoven

Het magnetisch noorden in Nederland verplaatst zich tussen twee graden Oost en twee graden West. De startbaan van Eindhoven is destijds aangelegd met een magnetische koers van meer dan 35 graden. Daarom was de baanaanduiding conform de internationale voorschriften 04/22. Door het verschuiven van het magnetisch noorden is de magnetische koers van de baan nu 34,95 graden geworden. Reden waarom de aanduiding formeel is gewijzigd in 03/21. Omdat de vliegpatronen niet wijzigen, zullen omwonenden niets merken van deze omnummering.

4. Wijzigingen rondom de luchthaven Groningen

De in de luchtvaartgids gepubliceerde 'overhead joining procedures' voor de luchthaven Groningen worden door de vliegers verschillend geïnterpreteerd. Hierdoor kunnen deze vluchten op onverwachte momenten en verschillende posities het circuit binnen vliegen. Dit onvoorspelbare vlieggedrag kan er toe leiden dat er onveilige of ongewenste situaties ontstaan die extra aandacht van de plaatselijke luchtverkeersleider verlangen. Om een meer voorspelbaar vlieggedrag te creëren zijn de visuele naderingskaarten in de luchtvaartgids uitgebreid met twee nieuwe waarop de gewenste 'overhead joining procedures' zijn weergegeven. Ook tekstueel zijn deze procedures in het relevante hoofdstuk van de luchtvaartgids opgenomen.

Daarnaast is de luchthaven Groningen door de verlenging van de hoofd start- en landingsbaan (05/23) van 1.800 meter naar 2.500 meter in staat grotere vliegtuigtypes af te handelen (A330, MD11, B747 etc.). Ten gevolge van deze baanverlenging zijn de bestaande instrument naderingsprocedures voor de baan 05 aangepast. In de praktijk komt het er op neer dat de oude vliegprocedures circa 700 meter in zuidelijke richting zijn opgeschoven.

Deze regeling treedt in werking met ingang van 25 juli 2013 (of werkt zo nodig terug tot en met die

datum). Hiermee wordt afgeweken van de vaste verandermomenten, omdat moet worden aangesloten bij Aeronautical Information Regulation And Control (AIRAC) data, data waarop wereldwijd wijzigingen in luchtvaartpublicaties worden doorgevoerd. Deze data worden vastgesteld door de Internationale burgerluchtvaartorganisatie (ICAO) en zijn gebaseerd op Annex 15 bij het Verdrag inzake de burgerluchtvaart. Zoals hierboven omschreven, wordt aan een aantal onderdelen terugwerkende kracht verleend om een grondslag te geven aan de wijzigingen die al in de praktijk zijn doorgevoerd. Ten slotte treedt artikel I, onder C, in werking op 17 oktober 2013, ook een vastgestelde AIRAC-datum.

*De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert.*

*De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
W.J. Mansveld.*